

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: KK-1P/99/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8422201358
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Heldáková
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8422201358.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudkyňou JUDr. Monikou Heldákovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých: A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom u matky, obaja zastúpení procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, deti rodičov matky: D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/XX, XXX XX G., a otca: H. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. H. C. XXX, XXX XX I., o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti, takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok Okresného súdu Kežmarok číslo konania 5P/157/2011-91 zo dňa 14.02.2013, v časti výživného na maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec H. B., nar. XX.XX.XXXX, je povinný prispievať na výživu maloletej A. sumou 120,- Eur mesačne a maloletého C. sumou 80,- eur mesačne, vždy do 20. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky D. E., počnúc dňom 11.07.2022.

II. Dlžné výživné na maloletú A. B. za obdobie od 11.07.2022 do 05.02.2024 v sume 1350,- eur a maloletého C. B., za obdobie od 11.07.2022 do 05.02.2024 v sume 630,- eur je otec H. B. p o v i n n ý uhradiť k rukám matky D. E., spolu s bežným výživným v mesačných splátkach po 50,- eur mesačne, až do úplného zaplatenia, pod stratou výhody splátok.

III. V prevyšujúcej časti návrh matky z a m i e t a .

IV. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 11.7.2022 sa matka, navrhovateľka, domáhala zvýšenia výživného na jej dve maloleté deti zo sumy po 40,- eur na každé dieťa na sumu po 200,- eur na každé dieťa.

2. Návrh dôvodila tým, že posledná úprava výživného bola v roku 2015, odkedy došlo k značnému zvýšeniu výdavkov na deti. Otec maloletých prispieva na deti mesačne po 45,- eur, nie však v dátume, ktorý je určený súdom, ale častokrát aj v posledný deň v mesiaci. Otec neprispieva na žiadne iné výdavky maloletých, nestretáva sa s nimi, nemá o nich žiaden záujem, nekomunikuje s nimi, nekupuje im darčeky, ani na Vianoce. Dlhodobu sa zdržiava v zahraničí, deti k sebe nevolá. Príjmom matky sú prídavky na deti, z tohto príjmu prispieva matke na domácnosť.

3. Manželka spoločne s návrhom predložila rodné listy maloletých detí, ktoré preukazujú rodičovstvo navrhovateľky a H. B. k maloletým deťom.

4. Na informatívnom stretnutí konanom 19.12.2023 otec navrhoval uzatvoriť rodičovskú dohodu tak, aby prispieval na výživné detí spoločne sumou 200,- eur mesačne. Špecifikoval, že v Anglicku pracuje, svoj príjem však nešpecifikoval.

5. Zo správy z prešetrenia rodinných pomerov vykonaných Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves bolo zistené, že otec je nezamestnaný, nie je evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, tvrdí, že nemá žiaden príjem, v Anglicku pracoval brigádnicky, vrátili sa odtiaľ pre zdravotné problémy otca jeho partnerky, zvažujú opätovné vycestovanie do zahraničia. Príjem rodiny tvoria prídavky na deti vyplácané zo zahraničia na jeho 3 deti s novou partnerkou. Rodina býva v rodinnom dome jeho partnerky.

6. Z lustrácie Sociálnej poisťovne z 30.1.2024 vyplýva, že otec maloletých t. č. nie je zamestnaným nepoberá žiadne dávky vyplácané Sociálnou poisťovňou (dávky dôchodkového poistenia, nemocenského poistenia, úrazového poistenia či poistenia v nezamestnanosti).

7. Na prejednanie vecí súd nariadil pojednávanie na deň 5.2.2024, ktorého sa nezúčastnil otec maloletých detí, ktorý bol na termín riadne a včas predvolaný a emailom ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu odcestovania do zahraničia a požiadal súd, aby konal v jeho neprítomnosti.

8. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a oboznámil sa aj s vyjadrením opatrovníka maloletých detí, ktorý uviedol, že zvýšenie výživného je v záujme maloletých detí. Výživné bolo pri rozvode určené vo výške 60,- eur na každé dieťa, potom bolo znížené na 40,- eur na dieťa. Výdavky na maloletých sa zvýšili, deti navštevujú základnú školu. Otec sa s výnimkou platenia výživného žiadnym spôsobom nepodieľa na starostlivosti o maloleté deti, nezaujímá sa o nich, ani telefonicky, nestretávajú sa. Vzhľadom na to, že kolízny opatrovník nepozná príjem otca, navrhol zvýšiť výživné na maloletú A. na sumu 120,- eur mesačne a na maloletého C. na sumu 80,- eur mesačne, a to s ohľadom na to, že otec na informatívnom stretnutí uviedol, že by túto sumu by bol ochotný zaplatiť.

9. Matka na pojednávaní zotrvala na svojom návrhu na zvýšení výživného na sumu 400,- eur mesačne spolu na obe deti. Upresnila, že maloletá A. bude mať 16 rokov, chodí na základnú školu, od septembra pôjde na strednú školu s čím očakáva zvýšenie nákladov na potreby maloletej. C. bude mať 15 rokov, chodí na základnú školu, je v 7. ročníku. Dcéra má zdravotné problémy, syn nosí okuliare. S dcérou navštevujú kardiológiu, trpí skoliozou, chodia na rehabilitácie do Kežmarku ako aj na ortopédiu, výdaje sú hradené poisťovňou, vznikajú im však výdaje spojené s cestovným. V lete syn dostal nové okuliare, matka doplácala 89,- eur. Matka t. č. nepracuje, stará sa o rodinu, vozíva dcéru do školy, aby nenosila ťažkú tašku, pretože do školy je to peši 2 km.

10. Príjmom matky sú len prídavky na deti vo výške 180,- eur a výživné na deti od otca. Zvyšné výdavky pomáha uhrádzať manžel matky. Otec detí sa s maloletými nestretáva, nekomunikuje s nimi. Naposledy svoju dcéru videl na informatívnom stretnutí konanom 19.12.2023 po 15 rokoch. Matka nepozná príjmy otca, má o ňom len sprostredkované informácie od jeho švagriny, mal by žiť v zahraničí, v Anglicku. Otec nikdy nič deťom neposlal naviac, nikdy im neposlal ani darček.

11. Po vykonanom dokazovaní súd zhodnotil skutkový stav nasledovne.

12. Manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k.: 2C/104/2010-19 z 2.6.2011, k poslednej úprave vyživovacej povinnosti došlo rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k.: 5P/157/2011-91 z 14.2.2013, kedy bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletých detí vo výške 40,- eur na každé dieťa. Matka maloletých t. č. nepracuje, jej príjem tvoria len prídavky na deti a výživné na deti platené otcom maloletých. U otca maloletých detí sa nepodarilo zistiť jeho reálny skutočný príjem, oficiálne nie je zamestnaný. Na Slovensku otec nepoberá žiadne dávky, príspevky, či inú pomoc zo štátu. V zahraničí poberá prídavky na deti, ktoré má so svojou novou partnerkou. Otec navrhoval platenie výživného vo výške 200,- eur.

13. Podľa § 121 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

14. Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“) dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

15. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

16. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

18. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

19. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

21. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

22. Odôvodnené potreby oprávneného (maloletého dieťaťa) zahŕňajú jednak potreby základné: stravovanie, ošatenie, hygiena, školské výdaje, cestovné do školy, pomerná časť nákladov na bývanie, náklady na zdravotnícku starostlivosť a pod., ako aj potreby v širšej miere prispievajúce k rozvoju osobnosti mladého človeka: kultúra, šport, mimoškolské aktivity, záujmy, záľuby, prázdninové pobyty, atď., to všetko primerané veku. U detí útlejšieho veku sú to aj všetky predmety stimulujúce ich fyzický a mentálny rozvoj (hračky, veci pre zábavu, hry a pod.).

23. Schopnosti a možnosti povinného rodiča (v tomto prípade otca) sú dané nielen jeho preukázanými zárobkovými pomermi, ale tiež všetkými ďalšími príjmami, najvyššie dosiahnutým vzdelaním, praxou, odbornosťou, pracovným zaradením, rozsahom a druhom vykonávanej pracovnej aktivity, vekom, zdravotným stavom, počtom vyživovacích povinností.

24. Matka navrhla zvýšenie výživného na sumu 400,- eur mesačne (na obe deti), otec počas konania navrhol platenie výživného vo výške 200,- eur mesačne (na obe deti). Súd pri rozhodovaní o podanom návrhu zohľadnil to, že posledná úprava výživného nastala pred 11 rokmi, kedy bolo výživné upravené na sumu 80,- eur mesačne (spolu na obe deti). Je nepochybné, že v priebehu 11-tich rokov došlo k podstatnému zvýšeniu nákladov na zabezpečovanie potrieb maloletých, či už sa jedná o absolútne esenciálne potreby ako je cena stravy, ale aj potrieb na ošatenie, hygienu, školské pomôcky, náklady na cestovné, zároveň došlo aj k zvýšeniu cien iných produktov a služieb potrebných pre maloleté deti spojených so vzdelávaním, trávením voľného času a pod. U maloletých detí zároveň možno konštatovať zvýšenie výdavkov spojených s ich zdravotným stavom a vývinom – vyššie spomínané zdravotné problémy dcéry aj syna.

25. Súd teda má jednoznačne za preukázanú dôvodnosť zvýšenia výživného.

26. Vo vzťahu k určeniu výšky výživného súd pristúpil posúdením tzv. potenciality príjmu, pričom prihliadol aj na to, že otec má i 3 ďalšie vyživovacie povinnosti, ale zároveň súd zohľadnil i vôľu otca

prispievať na výživu maloletých sumou 200 eur mesačne. V tomto ohľade otcov návrh súd vyhodnotil ako významný z toho dôvodu, že otec si je plne vedomý svojich vyživovacích povinností k 5 deťom, kedy aj napriek tomu, že tvrdí, že nemá žiaden príjem, navrhne platenie výživného v tejto výške.

27. Súd zdôrazňuje, že v priebehu konania nebolo žiadnym spôsobom poukázané na to, že otec nie je spôsobilý pracovať, jeho zdravotný stav je dobrý, naopak, v Anglicku pracuje v oblasti stavebníctva – robil sadrokartóny, maľoval (nevedno či brigádnicke, resp. inak). Z vyjadrenia matky (bývalej manželky) je zrejmé, že má ukončené len základné vzdelanie. Prihliadnuc na uvedené skutočnosti má súd za to, že je v schopnostiach otca nájsť si prácu a zarábať si na živobytie, a to aspoň vo výške minimálnej mzdy (ako nekvalifikovaný pracovník), aj keď reálne otec vykonáva také práce, na ktoré sú potrebné isté praktické zručnosti (čo zvyšuje potencialitu jeho príjmu) a zároveň súd zdôrazňuje, že otec vykonáva tieto práce v zahraničí, kde je úroveň minimálnej mzdy ešte vyššia ako je tomu na Slovensku (pre úplnosť súd udáva, že v Anglicku ide o sumu 10,42 libier na hodinu = 12,20 eura na hodinu).

28. Aj napriek tomu, že otec má ešte ďalšie 3 vyživovacie povinnosti, sumu výživného vo výške 200 eur (120 eur na mal. A. a 80 eur na maloletého C.) súd považuje za primeranú k potenciálnym zárobkovým možnostiam otca. Otec sa nemôže vyhýbať plateniu výživného v potrebnej výške (zodpovedajúcej potrebám maloletých a možnostiam otca) tým, že nebude pracovať, prípadne svoj príjem nebude oficiálne preukazovať, resp. ostáva v konaní pasívny, nekomunikuje so súdom, nepredkladá listiny na ktoré je vyzývaný. Úvahu súdu podporuje i samotný návrh otca, ktorý by naozaj nemal žiaden príjem, v žiadnom prípade by nesúhlasil s navýšením výživného na sumu 200 eur mesačne (spolu na obe deti).

29. Inšpirujúc sa tabuľkou pre určenie výživného na maloleté deti vypracovanú v Metodike pre výpočet výživného rodičov k deťom vypracovanej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky by prihliadnuc na vek a počet vyživovacích povinností a vek maloletých malo výživné na maloletú A. predstavovať sumu 13 % z príjmu otca a na maloletého C. sumu 11 % príjmu otca. Výška výživného v sume 200 eur na obe deti (24 %) vychádza z potenciálneho príjmu otca vo výške 833,- eur. Uvedenú sumu rozhodne nemožno považovať ako neprimeraný možný zárobok otca v oblasti stavebníctva a pomocných prác aj napriek tomu, že má dosiahnuté len základné vzdelanie, ale môže vykonávať práce odborného charakteru. Opätovne súd zdôrazňuje, že potenciál zárobku v zahraničí, kde sa otec dlhodobo zdržiava je ešte vyšší.

30. Pri navýšení sumy výživného nemožno opomenúť i tú skutočnosť, že otec sa o maloleté deti od rozvodu manželstva absolútne nezaujíma, nestretáva sa s nimi, nekomunikuje s nimi, žiadnym iným spôsobom sa nepodieľa na výžive maloletých, neposkytne im mimoriadne plnenie vo forme darčeka k sviatku, či k Vianociam, nevezme ich na výlet a pod. Osobná starostlivosť o maloletých je teda vo výlučnej réžii matky.

31. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd ustálil za odôvodnené zvýšenie výživného na maloletú A. na sumu 120,- eur mesačne a na maloletého C. na sumu 80,- eur mesačne.

32. Nakoľko návrh na zvýšenie výživného matka maloletých podala 11.7.2022, súd rozhodol o zvýšení výživného od uvedeného dátumu. V dôsledku takéhoto spätného navýšenia výživného došlo k vzniku dlhu na výživnom v celkovej sume 1.440,- eur u maloletej A. (za obdobie 18 mesiacov pri navýšení o 80,- eur mesačne (zo sumy 40,- eur na sumu 120,- eur)), a dlhu v celkovej sume 720,- eur z maloletého C. (za obdobie 18 mesiacov pri navýšení o 40,- eur mesačne (zo sumy 40,- eur na sumu 80,- eur)).

33. Vo vzťahu k uvedenej sume dlžného výživného súd uložil otcovi maloletých povinnosť splácať celkovú dlžnú sumu (2.160,- eur) v mesačných splátkach po 50,- eur mesačne, až do úplného zaplatenia, pod stratou výhody splátok.

34. Otec je teda povinný poukazovať matke výživné v sume 250,- eur na obe deti (120,- eur A., 80,- eur C. a 50,- eur dlžné výživné) až do doby, kým nesplatí celú sumu dlžného výživného, teda po dobu 44 mesiacov.

35. Nakoľko súd nevyhovел návrhu matky v celom rozsahu (matka žiadala o navýšenie výživného na celkovú sumu 400,- eur mesačne), vo zvyšnej časti súd návrh zamietol (výrok III. tohto rozsudku).

36. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej CMP), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

37. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

38. Podľa § 58 ods. 1 CMP, nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

39. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia tak, že žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko si náhradu trov konania účastníci neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňažnej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.